

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/12/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2213202616
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Jankovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2213202616.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Iveta Jankovičová a členiek senátu: JUDr. Daša Kontríková a JUDr. Ľubica Bundzelová v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., IČO: 35 724 803, so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, zastúpený advokátskou kanceláriou: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, proti žalovanému: Q. Q., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom XXX XX B. XXX, t.č. na neznámom mieste, zastúpený súdom ustanovenou opatrovníčkou Mgr. F. Z., zamestnankyňou Okresného súdu Galanta, o zaplatenie 2.597,09 eura s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda, č. k. 5C/315/2013-99 zo dňa 07. apríla 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa sa v napadnutej časti **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi istinu 749,34 eura s úrokom z omeškania 9 % ročne zo sumy 749,34 eura počnúc od 25.03.2011 až do zaplatenia všetko do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku, vo zvyšku žalobu zamietol a žalovanému náhrada trov konania nepriznal. Po právnej stránke rozsudok odôvodnil § 1 a § 565 Obchodného zákonníka, § 4 ods. 1, 2, 3, 4 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 52 ods. 1 až 3, § 53 ods. 1 až 4, § 54 ods. 1 a 2, § 37 ods. 1, § 558, § 559 ods. 1 a 2, § 100, § 103, § 565 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), § 5b z.č. 250/2007 Z.z.. Skutkovo tým, že ide o spotrebiteľský vzťah, avšak vzhľadom na právny názor vyslovený Najvyšším súdom Slovenskej republiky v rozhodnutí zo dňa 27.03.2013, ktorým zrušil rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, posudzujúci úverovú zmluvu v zmysle § 52 a ďalšie Občianskeho zákonníka, v prípade zmlúv uzavretých pred 01.01.2008, a v tej súvislosti riešil aj otázku premlčania, podľa Občianskeho zákonníka keď zaujal právny názor, že zmluva o úvere je podľa § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákona tzv. absolútny obchod a preto práve vzťahy zo zmluvy o úvere uzavretej pred 01.01.2008 sa spravujú Obchodným zákonníkom, bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkového vzťahu. Vychádzajúc z uvedeného právneho názoru v obdobnej veci, súd posúdil nárok žalobcu v zmysle ustanovení § 4 ods. 1, 2 a 3 Zákona o spotrebiteľských úveroch, pričom vychádzal z premlčacej doby platnej v Obchodnom zákonníku. Dojednané úroky z úveru súd považoval za dojednané neurčite, keď do budúca žalobca mohol jednostranne bez súhlasu žalovaného ako spotrebiteľa tieto meniť. Tak ako pôvodne súhlasil s výškou úroku dojednaného v čase podpísania zmluvy, táto už nemusela platiť nasledujúci deň, keď mu bol poskytnutý úver prevodom na účet. Takéto dojednanie úroku nezodpovedá ustanoveniu § 4 ods. 4 zákona č. 258/2001 Z.z.o spotrebiteľských úveroch v platnom znení, ktorý výslovne určuje, že zmluva musí obsahovať dojednanie o úrokovej sadzbe. Zmluva obsahuje dojednanie úrokovej sadzby prioritne úroku v premenlivej výške a len v deň uzavretia zmluvy v pevne určenej výške. V skutočnosti nemal veriteľ v úmysle dojednať úroky zo zmluvy pevne stanovenou sumou, v

dôsledku čoho takto dojednaný úrok z úveru je v skutočnosti neurčitý. Od počiatku považoval za neplatné dojednanie úroku z úveru spôsobom uvedeným v zmluve, v dôsledku čoho v tejto časti nárok žalobcovi nepriznal. V priebehu konania žalobca nepreukázal to, že nebola splnená podmienka na uplatnenie nároku pohľadávky naraz v plnej výške, keď sa nepreukázalo, že došlo k platnému odstúpeniu od zmluvy ešte pôvodným veriteľom. V dôsledku tejto skutočnosti je počítaná splatnosť jednotlivých splátok v súlade so zmluvou až do uplynutia splatnosti poslednej splátky k 20.07.2010. Z predloženej dohody o uznaní záväzku a úhrade pohľadávky v splátkach je zrejmé, že táto bola predtlačená vopred, ktorú žalovaný žiadnym spôsobom nemohol ovplyvniť. Do predtlačenej dohody sa uvádzali už len údaje týkajúce sa výšky pohľadávky a číslo účtu, na poukázanie splátok. Vychádzajúc zo všeobecnej praxe súdov v prípade uznávacích prejavov uzatvorených so spotrebiteľmi, tieto považoval rovnako súd za nevýhodné, keď obsahovali dojednania o výške pohľadávky, na ktorú nevznikol nárok veriteľovi, pre nesplnenie zákonom stanovených podmienok vyplývajúcich zo zmluvy o spotrebiteľských úveroch. V prípade každej jednej zročnej splátky je počítané plynutie premlčacej doby dňom nasledujúcim od zročnosti splátky. Posledná splátka bola zročná k 20.07.2010. Žaloba bola podaná dňom 18.02.2013. V čase od 18.02.2013 do 20.07.2014, keď uplynula štvorročná premlčacia doba aj pre poslednú už zročnú splátku, nebolo premlčaných posledných 18 splátok úveru po odpočítaní úrokov, na ktoré žalobcovi nevznikol nárok. Žalovanému bol poskytnutý úver vo výške 2497,84 eura, ten bol povinný splácať v počte 60 splátok. Z poskytnutého úveru žalovaný zaplatil celkom 1.377,09 eura. Rozdiel činí 1.120,75 eura, ktoré bol povinný žalovaný zaplatiť v mesačných splátkach v počte 60, pričom výška jednej splátky z poskytnutej istiny predstavovala sumu 41,63 eura. 18 splátok krát 41,63 eura sa rovná 749,34 eura, v ktorej výške nárok žalobcu ostal dôvodný a vo zvyšku čo do istiny súd žalobu zamietol. Žalobca si uplatnil úrok z omeškania z nezaplatených splátok od 25.03.2011, keď vychádzal z úhrad splátok od 04.07.2011, hoci sa žalovaný omeškal s platením splátok v súlade so zmluvou o úvere už dňom nasledujúcim po splatnosti nepremičanej splátky. Výška úroku z omeškania v rozhodnom čase činí 1 % + 8 percentuálnych bodov. O trovách konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 2 O.s.p. a žalovanému náhradu trov konania nepriznal, vzhľadom na pomer úspechu, keď týmto konaním mu trov nevznikli.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa v časti, kde súd žalobu zamietol podal odvolanie žalobca prostredníctvom právnej zástupkyne. Odvolanie odôvodnil tým, že žalovaný dňa 30.06.2011 podpísal dohodu o uznaní záväzku a o úhrade pohľadávky v splátkach, prostredníctvom ktorej žalovaný uznal svoj záväzok voči žalobcovi vzniknutý zo zmluvy o úvere č. 192374954 so Slovenskou sporiteľňou, a.s. vo výške 2.531,85 eura s príslušenstvom čo do dôvodu a výšky a zaviazal sa splatiť svoj záväzok. Predmetná dohoda spĺňa všetky náležitosti, ktoré zákon vyžaduje pre platnosť uznania dlhu zo strany dlžníka. Žalovaný sám požiadal o vystavenie splátkového kalendára, poštou mu zaslaná Dohoda podpísaná žalobcom v dvoch vyhotoveniach s tým, že v prípade súhlasu žalovaného so stanoveným splátkovým kalendárom s obsahom Dohody, v jednom rovnopise zašle podpísanú Dohodu žalobcovi. Žalovaný Dohodu podpísal a v jednom vyhotovení ju zaslal späť žalobcovi. Právnym následkom uznania práva, ktorý nastáva priamo zo zákona je prerušenie plynutia premlčacej doby. Došlo k naplneniu ustanovenia § 110 ods. 1 druhá veta OZ, tzn. k prerušeniu plynutia premlčacej doby a k plynutiu novej 10 ročnej premlčacej doby, pričom k tomu, aby nastali uvedené účinky zákon nevyžaduje, aby dlžník mal v čase uznania vedomosť o premlčaní dlhu. Teda aj uznaním premlčaného záväzku bez tohto, aby bol dlžník poučený o premlčaní, nastávajú vyššie uvedené účinky. Uznanie premlčaného práva nie je z hľadiska účinkov spojených s § 110 ods. 1 OZ viazané na vedomosť dlžníka, že uznal premlčané právo. Úprava obsiahnutá v ust. § 558 OZ spája vedomosť tohto, kto uznal premlčaný dlh o jeho premlčaní, so vznikom vyvrátiteľnej domnienky, že dlh v čase uznania trval. Podpísaním Dohody došlo k začatiu plynutia novej 10 ročnej premlčacej doby, teda právny účinok spojený s uznaním práva, ktorý predpokladá § 110 ods. 1 druhá veta OZ. Zároveň poukazuje na účinky ust. § 558 OZ v súvislosti s ustanovením čl. 3 bod 3.4 Dohody, v ktorej je jednoznačne, zrozumiteľne a jasne uvedené: „Dlžník vyhlasuje, že má vedomosť o premlčací dlhu a jeho následkoch.“ Navyše v čase podpisu Dohody, nárok navrhovateľa premlčaný nebol. Tým, že žalovaný podpísal dohodu, prejavil svoju vôľu záväzok splniť. Konanie žalovaného nemožno považovať za morálne a čestné, preto nemožno súhlasiť s tým, resp. je absurdné, aby takému konaniu bola zo strany súdu poskytnutá ochrana. Poukázal na rozhodnutia: KS v Nitre zo dňa 31.03.2014 sp. zn. 6Co 252/2013, KS v Prešove zo dňa 11.03.2014, sp. zn. 9 Co 35/2013, KS v Prešove zo dňa 10.06.2014, sp. zn. 9 Co 41/2013, KS v Žiline zo dňa 29.05.2014, sp. zn. 11Co 187/2014, KS v Trnave zo dňa 28.07.2014, sp. zn. 25 Co 84/2013, KS v Nitre zo dňa 31.03.2014, sp. zn. 7 Co 82/2014. K aplikácii § 5b z.č. 250/2007 Z.z. poukázal na Ústavu SR a tiež nálezy ÚS SR z 24.05.1995, PL. ÚS 16/95, ÚS SR z 03.03.1996, PL. ÚS 36/95. Zastáva názor, že aplikáciu

ust. § 5b ZoOS dochádza k značnému narušeniu princípov právneho štátu. Aplikáciou ust. § 5b ZoOS na prebiehajúce súdne konania bez ohľadu na to, za akého právneho stavu došlo k nadobudnutiu pohľadávok veriteľom a za akého právneho stavu došlo k podaniu návrhu na začatie konania, došlo k zotretiu princípu právnej istoty ako jedného zo znakov právneho štátu, ktorého súčasťou je aj požiadavka predvídateľnosti konania orgánov verejnej moci a závažného zásahu do majetkových práv veriteľa. Má za to, že priamym aplikovaním § 5b ZoSO súd porušil zásadu stanovenú v čl. 152 ods. 4 Ústavy SR. Poukázal na rozhodnutie KS v Prešove zo dňa 30.09.2014, sp. zn. 9 Co 64/2013 -145. Vzhľadom na to, že v konaní si uplatnil svoj nárok žalobným návrhom dňa 18.02.2013, pričom predmetné ust. § 5b ZoOS nadobudlo účinnosť až dňa 01.05.2014, nemôže súhlasiť s rozhodnutím súdu a právnym posúdením veci. Pokiaľ aj súd chcel priznať len sumu nepremličaných splátok, nemožno súhlasiť s nepriznaním riadneho úroku z dôvodov uvedených súdom. Pokiaľ by žalovaný riadne dodržiaval úhrady splátok, nedošlo by k žiadnej zmene úroku z úveru a žalovaný by bol povinný uhradiť splátky v takej sume, na akej sa zmluvné strany dohodli. Zmena úrokovej sadzby na výšku splátok nemala žiaden vplyv. Zmena úrokovej sadzby sa prejavila až v dôsledku omeškania žalovaného s úhradou dlžnej sumy. Súd vôbec neskúmal, či skutočne došlo k tomu, že žalobca jednostranne bez súhlasu spotrebiteľa zvyšoval výšku riadneho úroku. Nie je možné vyhlásiť neplatnosť zmluvnej podmienky bez toho, aby sa súd nezaoberal aj ostatnými skutočnosťami. V danom prípade vôbec neprihliadol na skutočnosť, ako a či vôbec počas trvania zmluvy došlo k zmene úrokovej sadzby a či by k jej zmene došlo aj v prípade, ak by žalovaný riadne plnil svoje povinnosti. Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu preskúmal a v zmysle ust. § 220 O.s.p. ho zmenil tak, že návrhu vyhovie resp. v zmysle ust. § 221 ods. 1 a 3 O.s.p. ho zrušil a vrátil na ďalšie konanie.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou, účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustný odvolací dôvod (§ 205 ods. 2 písm. a) a f) O.s.p.), preskúmal rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že nemožno prihliadnuť na argumenty žalobcu v odvolaní.

Vzhľadom k tomu, že odvolací súd preberá súdom prvého stupňa zistený skutkový stav pokiaľ ide o zistené skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcom uplatneného nároku a pretože zdieľa jeho právny záver vo veci, s poukazom na ust. § 219 ods. 2 O.s.p. odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvého stupňa odchyliť a nemôže dať za pravdu odvolateľovi, pričom na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia, s poukazom na odvolacie argumenty žalobcu sa žiada dodať nasledovné:

Pokiaľ ide o uzavretú Dohodu o uznaní záväzku o úhrade pohľadávky v splátkach, tak je potrebné uviesť, že touto dohodou sa okresný súd podrobne zaoberal vo svojom rozsudku a taktiež tým, prečo túto Dohodu o splátkovom kalendári a uznaní dlhu považoval za neplatnú. S týmito závermi súdu prvého stupňa sa stotožňuje aj krajský súd. V danom prípade išlo o formulárovú dohodu. Krajský súd je toho názoru, že zo strany žalobcu pri uzatváraní uvedenej Dohody došlo k porušeniu odbornej starostlivosti vo vzťahu k spotrebiteľovi, ktorá predpokladá osobitnú schopnosť a starostlivosť, ktorú možno rozumne očakávať od dodávateľa pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi zodpovedajúcu čestnej obchodnej praxi alebo všeobecnej zásady dobrej viery uplatňovanej v jeho oblasti činnosti. Pokiaľ žalobca postupoval v rozpore s touto zásadou, treba považovať záver súdu, ktorý za daných okolností vyhodnotil Dohodu o uzavretí splátkového kalendára a o uznaní záväzku za neplatnú, za správny. I v prípade, ak by sa preukázalo uzavretie Dohody spôsobom uvedeným žalobcom v odvolaní, vzhľadom na obsah Dohody, jej formulárový charakter a tiež i s ohľadom na postavenie spotrebiteľa (ako slabšej strany v zmluvnom vzťahu), by súd nemal preukázať, že konanie žalobcu zodpovedalo čestnej obchodnej praxi. Tým, že Dohodu o uznaní záväzku nepovažoval súd za platnú, nenastali ani právne dôsledky uvedené v § 558 Občianskeho zákonníka, t. j. dôsledky v podobe prerušenia premličania. Nedošlo tak k predĺženiu premličacej lehoty podľa ustanovenia § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Odvolací súd z predloženého spisového materiálu zistil, že žalobca uzavrel 16.08.2005 so žalovaným zmluvu o splátkovom úvere a poskytol žalovanému úver vo výške 75.000,- Sk (2.489,54 eura), ktorý mal

splatiť v mesačných splátkach po 1658,- Sk (55,04 eura) do 20.07.2010, kedy bola konečná splatnosť úveru.

Súd žalobu žalobcu zamietol z dôvodu, že nárok žalobcu na zaplatenie splátok do 18.02.2013 je premlčaný a priznal iba splátky splatné od 18.02.2013 do 20.07.2014, keďže žalobca si uplatnil svoj nárok žalobou došlou 18.02.2013. Nepriznal tiež úroky z úveru s poukazom na § 37 OZ.

Podľa Zmluvy o splátkovom úvere č. 0192374954 zo dňa 16.08.2005 bola v čl. I (Predmet zmluvy) dojednaná výška úrokovej sadzby: typ premenlivá 9,60% .p.a. v deň podpisu Zmluvy.

Odvolací súd sa taktiež stotožňuje s nepriznaním úrokov z úveru, ktoré súd prvého stupňa odôvodnil z poukazom na ust. § 37 ods. 1 OZ a § 4 ods. 4 z.č. 258/2001 Z.z.. Úroky z úveru majú byť v zmysle vyššie uvedených ustanovení jasné, zrozumiteľné a určité (čo v zmluve o splátkovom úvere nebolo, nakoľko jasná bola výška úroku iba v deň podpisu zmluvy) a preto tvrdenie žalobcu o tom, či súd vykonal dokazovanie ohľadne úrokov a došlo k ich navýšeniu v dôsledku neplatenia zo strany žalovaného je irelevantné, pokiaľ takéto dojednanie je neplatné pre jeho neurčitosť.

Aktuálne znenie §5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa oprávňuje súdy aj bez návrhu skúmať otázku premlčania uplatneného nároku, návrh bol podaný na súd dňa 18.02.2013.

Na základe zákona č. 102/2014 Z. z. (článku VIII.) došlo k novele zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene ďalších zákonov a bolo prijaté nové ustanovenie § 5b, podľa ktorého, orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keby inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával. Podľa článku XIV. Zákona č. 102/2014 Z.z., predmetné ustanovenie vstúpilo do účinnosti od 01.05.2014. V § 29b zák. č. 102/2014 Z.z. boli prijaté prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 01.05.2014, nie však k novoprijatému ustanoveniu § 5b citovaného zákona.

Právna teória i prax pozná rozdiel medzi pravou a nepravou retroaktivitou. Pre pravú retroaktivitu platí, že lex posterior ruší (neuznáva) právne účinky v dobe účinnosti legis prioris, prípadne vyvoláva alebo spojuje práva a povinnosti subjektov s takými skutočnosťami, ktoré v dobe účinnosti legis prioris nemali povahu právnej skutočnosti. V prípade nepravé retroaktivity „nový zákon síce nezakladá právne následky pre minulosť, avšak buď povyšuje minulé skutočnosti za podmienku budúceho právneho následku (jednoduchú výlučnosť) alebo modifikuje pre budúcnosť právne následky podľa skorších zákonov založené ... nepravé spätné pôsobenie zákona znamená len, že nový zákon zachycuje (právne kvalifikuje) minulé skutočnosti alebo, že sa dotýka (modifikuje, ruší) existujúce právne následky.

Všeobecne v prípadoch časového stretu starej a novej právnej normy platí nepravá retroaktivita, t.j. od účinnosti novej právnej normy sa i právne vzťahy, vzniknuté podľa zrušenej právnej normy, riadia novou právnou normou. Vznik právnych vzťahov, existujúcich pred nadobudnutím účinnosti novej právnej normy, právne nároky, ktoré z týchto vzťahov vznikli, ako i vykonané právne úkony, sa riadia zrušenou právnou normou (dôsledkom opačnej interpretácie stretu právnych noriem by bola pravá retroaktivita). Aplikuje sa tu princíp ochrany minulých právnych skutočností, najmä právnych konaní. Pokiaľ u pravej retroaktivity platí zásada všeobecnej neprípustnosti, za ktorej existujú striktné obmedzené výnimky prípustnosti, u nepravé retroaktivity platí naopak zásada všeobecnej prípustnosti, u ktorej existujú výnimky jej neprípustnosti.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného, pokiaľ súd rozhoduje o nároku žalobcu na zaplatenie žalovanej sumy ako práva zo spotrebiteľskej zmluvy v čase, keď už vstúpilo do účinnosti ustanovenie § 5b zákona č. 205/2007 Z. z. (na základe novely vykonanej zákonom č. 102/2014 Z. z. účinnou od 01.05.2014), je oprávnený (a zároveň povinný) prihliadať aj bez návrhu na premlčanie nároku, keďže v danom prípade platí nepravá retroaktivita, t.j. od účinnosti novej právnej normy sa riadia i právne vzťahy, ktoré vznikli aj podľa predchádzajúcej právnej normy.

V prejednávanej veci síce žalovaný nenamietal premlčanie uplatneného nároku žalobcom, ale v zmysle citovaného ustanovenia je potrebné aj bez návrhu, t. j. ex offio prihliadnuť na premlčanie uplatneného

nároku, ktoré má za následok už bez ďalšieho nevyhnutnosť zamietnutia návrhu veriteľa v časti, kde tak súd prvého stupňa urobil. Premlčanie nároku sa stalo skutočnosťou, ktorá bráni tomu, aby súd veriteľovi jeho právo priznal. Na základe princípu nepravnej retroaktivity právnych noriem (starej aj novej právnej úpravy) súd nebol preto povinný prihliadať na podmienky uvedené v § 100 ods. 1 OZ, t.j. prihliadať na premlčanie dlhu iba na námietku dlžníka.

Podľa názoru odvolacieho súdu v prejednávanej veci otázku dĺžky premlčacej lehoty bolo potrebné posúdiť podľa ustanovení Občianskeho zákonníka.

Zákon č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy úpravu premlčania vôbec neobsahoval, pričom takáto úprava je obsiahnutá v dvoch právnych predpisoch, a to v ust. § 387 a nasl. Obchodného zákonníka a ust. § 100 a nasl. Občianskeho zákonníka. Právna úprava premlčania obsiahnutá v Občianskom zákonníku je pre spotrebiteľa výhodnejšia a tejto výhodnejšej úpravy sa spotrebiteľ nemôže vzdať. Napriek tomu, že v danom prípade ide o zmluvu upravenú v § 497 až § 507 Obchodného zákonníka, s prihliadnutím na to, že ide o zmluvu spadajúcu pod režim zákona o spotrebiteľských úveroch, bolo dôvodné predmetnú zmluvu posudzovať podľa citovaného zákona, ako aj ustanovení Občianskeho zákonníka, a to i v otázke dĺžky premlčacej lehoty. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že hoci má zmluva o spotrebiteľskom úvere charakter absolútneho obchodu, neprestáva byť zmluvou spotrebiteľskou. Pri spotrebiteľských zmluvách, ktoré predstavujú širší pojem, má z hľadiska aplikovateľnosti prednosť Občiansky zákonník, keďže aplikácia Obchodného zákonníka prichádza do úvahy až po uplatnení spotrebiteľského práva. Z hľadiska poradia aplikovateľnosti v prípade spotrebiteľských zmlúv Obchodný zákonník celkom alebo z časti musí ustúpiť nutnej prioritnej aplikácii spotrebiteľského práva v širšom slova zmysle, t.j. aplikácii Občianskeho zákonníka. Normy obchodného práva sú totiž v prípade spotrebiteľských zmlúv použiteľnými len vtedy, ak neodporujú úprave, ktorá tu má z povahy vecí prednosť, teda úprave spotrebiteľských vzťahov v Občianskom zákonníku a predpisoch vydaných na jeho vykonanie. Uplatnený nárok je plnením zo spotrebiteľskej zmluvy (konkrétne zo zmluvy o splátkovom úvere, v ktorej jedným zo zmluvných strán je spotrebiteľ), premlčuje sa nárok na peňažné plnenie (z uvedeného zmluvného vzťahu) v 3-ročnej premlčacej dobe v zmysle ust. § 101 Občianskeho zákonníka. I keď samotná zmluva o splátkovom úvere bola uzatvorená dňa 16.08.2005, podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka platné a účinného v čase uzatvorenia zmluvy, Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. Podľa § 879f ods. 3, 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy podľa § 52 uzavreté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa musia dať do súladu s ustanoveniami § 53 a 54 tohto zákona a spotrebiteľské zmluvy o práve užívať budovu alebo jej časť v časových úsekoch aj s ustanovením § 55 ods. 1, ak ide o náležitosti zmluvy, a s ustanovením § 57 tohto zákona do troch mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona. Ustanovenia spotrebiteľských zmlúv, ktoré nie sú dané do súladu s ustanoveniami § 53, 54 a 57 tohto zákona podľa odseku 3, sú neplatné po uplynutí troch mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona. Spotrebiteľ má právo odstúpiť od spotrebiteľskej zmluvy o práve užívať budovu alebo jej časť v časových úsekoch, ktorá nie je podľa odseku 3 daná do súladu s ustanovením § 55 ods. 1 tohto zákona, ak ide o náležitosti zmluvy, a to do troch mesiacov po uplynutí lehoty podľa odseku 3. Niet žiadneho dôvodu, aby na predmetnú právnu vec spotrebiteľskej povahy nemala dopadať právna ochrana vyplývajúca z ust. § 54 Občianskeho zákonníka.

Je preto potrebné uzavrieť, síce nepopierajúc povahu úverovej zmluvy ako absolútneho obchodu, na otázku premlčania je však potrebné vzhľadom na spotrebiteľský charakter zmluvy aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie. Takéto pravidlo je ustálené aj v aplikačnej praxi súdov (pozri napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 25.01.2011 sp. zn. 5MCdo/20/2009, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 23.11.2011 sp. zn. 17Co/167/2011, rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 11.06.2013 sp. zn. 6Co/218/2012, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/26/2012 a 6Co/81/2012), ktoré riešenie odobril aj Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení pod sp. zn. I. ÚS 402/2013-10 zo dňa 19. júna 2013, v ktorom skonštatoval, že prednostným uplatnením Občianskeho zákonníka na prospech spotrebiteľa na úver ako absolútny obchod upravený v Obchodnom zákonníku nedošlo k porušeniu ústavných práv veriteľa.

Novela Občianskeho zákonníka vykonaná zákonom č. 102/2014 Z. z. definitívne normatívne vyriešila (doplnením ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka), že na všetky právne vzťahy, v ktorých účastníkom

je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Z autentického výkladu zákonodarcu vyplýva, že Občiansky zákonník bude použitý, pokiaľ ide o posudzovanie otázky premlčania, otázky úpravy ručenia, zmluvnej pokuty, uznania záväzku a podobne, aj keby sa na právny režim mala použiť právna úprava Obchodného zákonníka. Hoci účinnosť tohto ustanovenia bola posunutá až na 01. apríl 2015, predmetné ustanovenie poníma výkladový status a jeho cieľom je iba *expressis verbis* vyjadriť aj doposiaľ platné pravidlo prednostného použitia režimu Občianskeho zákonníka na spotrebiteľské záväzky.

Súd prvého stupňa síce aplikoval na premlčanie ustanovenia Obchodného zákonníka, avšak nakoľko odvolaním bola napadnutá časť rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým bol návrh žalobcu zamietnutý, na veci by to i tak nič nezmenilo. Navyše bolo by nadbytočné a nehospodárne zrušiť rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti a vyjadriť hore uvedený právny názor, ktorý by bol súd prvého stupňa povinný akceptovať a napokon žalobu zamietnuť. Zrušenie rozsudku by i vzhľadom k zmene právnej úpravy (ktorá však bola i v čase vyhlásenia rozsudku) nemohlo žalobcovi priniesť priaznivejší výsledok sporu, ktorý odvolaním sledoval.

Odvolací súd preto po rozhodnutí súdu prvého stupňa v napadnutej časti v zmysle § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

V odvolacom konaní úspešnému žalovanému v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania. Náhradu trov odvolacieho konania si neuplatnil a ani mu žiaden trovy odvolacieho konania nevznikli, preto mu odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Senát odvolacieho súdu tento rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.